

Muzeum Polskich Formacji Granicznych

<https://www.muzeumsg.strazgraniczna.pl/muz/formacje-ochrony-granic/biografie/1918-1939/dowodcy-formacji-granicznych/wilhelm-ruckemann-orlik/9436,Wilhelm-Ruckemann-Orlik.html>
01.05.2025, 17:36

gen. bryg. **Wilhelm Rückemann - Orlik** s. Edmunda i Józefiny z Stetkiewiczów, ur. 1 VII 1894 we Lwowie. W 1912 r. zdał maturę w szkole realnej we Lwowie. Naukę kontynuował na Politechnice Lwowskiej na Wydziale Dróg i Mostów. Jako student należał do Polskich Drużyn Strzeleckich oraz do związku niepodległościowego „Zarzewie”. W tym czasie był także członkiem młodzieżowej organizacji Zakon Zbawienia Polski.

Po wybuchu I wojny światowej zaciągnął się do Legionów Polskich, obejmując dowództwo plutonu w 1 pułku piechoty I Brygady Legionów (sierpień 1914 r.). Wtedy też został ranny w bitwie pod Laskami. Po pobycie w szpitalu w Krakowie, Cieplicach Czeskich i Wiedniu pełnił kolejno stanowiska: dowódcy kompanii III batalionu uzupełnień, następnie dowódcy batalionu w 6 Pułku Piechoty. W marcu 1917 r. został wysłany na kurs wojenny dla oficerów Sztabu Generalnego w Warszawie, po ukończeniu którego wrócił do 6 Pułku Piechoty. W okresie kryzysu przysięgowego został zdegradowany za odmowę złożenia przysięgi państwom centralnym. Od 1 IX 1917 r., po likwidacji Legionów Polskich, pełnił służbę w 19 Pułku Strzelców armii austriackiej jako tzw. jednoroczny ochotnik, a następnie był kursantem w Szkole Oficerów Rezerwy. Po ukończeniu kursu mianowano go dowódcą plutonu i oficerem instruktorem w grupie wyszkolenia strzelców w 19 Pułku. Jednocześnie był członkiem Polskiej Organizacji Wojskowej. W Wojsku Polskim pracował w Głównej Komendzie Organizacji Werbunkowo-Agitacyjnej w Kijowie. Dnia 29 XI 1918 r. dostał się do niewoli ukraińskiej, skąd udało mu się zbiec w czerwcu 1919 r. Powrócił do służby w Wojsku Polskim na stanowisko zastępcy dowódcy batalionu zapasowego 6 pułku piechoty Legionów (czerwiec 1918 r.). Następnie mianowano go adiutantem sztabu III Brygady Piechoty Legionów, a od 6 I 1920 r. dowódcą II batalionu. Od 23 lipca 1920 r. dowodził 132 pułkiem piechoty, a po jego likwidacji objął dowództwo 1 pułku czołgów. Od dnia 10 IX 1921 r. (z chwilą rozwiązania 1 Pułku Czołgów) pełnił funkcję inspektora czołgów w Departamencie Piechoty Ministerstwa Spraw Wojskowych. Na przełomie 1920/21 r. został oddelegowany na Kurs Informacyjny dla Wyższych Dowódców w Warszawie. W 1922 r. odbył dziewięciomiesięczny kurs czołgów we Francji w Wersalu. Po powrocie do kraju objął stanowisko dowódcy 1 Pułku Czołgów, a następnie szefa wydziału broni pancernej Departamentu Inżynierii MSWojsk (V 1927 r.) i II dowódcy piechoty dywizyjnej 23 Dywizji Piechoty w Katowicach (I 1928 r.). W latach 1930-1931 był słuchaczem Centrum Wyższych Studiów Wojskowych. Po jego ukończeniu wrócił na stanowisko dowódcy 23 Dywizji Piechoty. Następnie mianowano go dowódcą 9 Dywizji Piechoty w Siedlcach (1932 r.). W sierpniu 1939 r. stanął na czele Korpusu Ochrony Pogranicza. Po wkroczeniu na terytorium wschodnie Rzeczypospolitej oddziałów Armii Czerwonej dowodził oddziałami KOP, które wycofywały się na zachód. Z armią sowiecką stoczył kilkanaście potyczek i dwie bitwy: pod Szackiem (28-29 IX) i Wytycznem (1 X). Następnie przez Litwę i Szwecję, przedostał się do Wielkiej Brytanii, gdzie pozostawał do końca wojny w dyspozycji Naczelnego Wodza. W

latach 1946-1948 pracował w Inspektoracie Generalnym Polskiego Korpusu Przysposobienia i Rozmieszczenia. Po demobilizacji osiedlił się początkowo w Londynie, a od 1972 r. mieszkał w Kanadzie. Zmarł w Ottawie 18 X 1986 r. Żonaty z Różą Fajans, miał jedno dziecko.

Awanse:

podporucznik (1915 sierpień)
porucznik (1915 listopad)
chorąży mianowany po degradacji (1918 maj)
kapitan (1919)
podpułkownik (1920)
pułkownik (1924)
generał brygady (1933)

Odznaczenia:

Order Virtuti Militari 5 kl
Order Polonia Restituta 3 kl
Krzyż Niepodległości
Krzyż Walecznych 4 -krotnie
Złoty Krzyż Zasługi
Medal Dziesięciolecia Odzyskanej Niepodległości

Źródło:

L. Bednarek, Generał brygady Wilhelm Orlik – Rückemann ostatni dowódca KOP, praca zbiorowa pod red. B. Polaka zatytułowana: „Z dziejów Polskich Formacji Granicznych 1919-1939”, Koszalin 1998
T. Kryśka-Karski, S. Żurkowski, Generałowie Polski Niepodległej, Warszawa 1991.
P. Stawiecki, Słownik biograficzny generałów Wojska Polskiego 1918-1939, Warszawa 1994.

